

การรับรู้ของข้าราชการทหารต่อพระราชบัญญัติกฎอัยการศึก พ.ศ.2457

กรณีศึกษา กองพันทหารราบในกองพลทหารราบที่ 9

The Perception of the Thai Martial Law by the Military Officers,

A Case of Infantry Battalion of the 9th Infantry Division

เอกรินทร์ จงเสรีเจริญ*

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการรับรู้พระราชบัญญัติกฎอัยการศึกของข้าราชการทหาร ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับระดับการรับรู้พระราชบัญญัติกฎอัยการศึก และศึกษาทัศนคติ ความสนใจ และประสบการณ์ของข้าราชการทหารที่มีต่อพระราชบัญญัติกฎอัยการศึกโดยใช้แบบสอบถามรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 330 นาย วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์เปรียบเทียบการรับรู้โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ด้วยการวิเคราะห์โดยการทดสอบค่าที (t-test) และการทดสอบความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA)

ผลการวิจัยสรุปได้ว่า การรับรู้พระราชบัญญัติกฎอัยการศึกของข้าราชการทหาร ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ข้าราชการทหารที่มีอายุและอายุรับราชการที่แตกต่างกันมีการรับรู้พระราชบัญญัติกฎอัยการศึกในภาพรวมแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 และข้าราชการทหารที่มีสถานภาพสมรส ระดับการศึกษาและระดับชั้นยศแตกต่างกัน มีการรับรู้พระราชบัญญัติกฎอัยการศึกในภาพรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งในส่วนหนึ่งของทัศนคติ ความสนใจของข้าราชการทหารต่อพระราชบัญญัติกฎอัยการศึกในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และประสบการณ์ของข้าราชการทหาร ต่อพระราชบัญญัติกฎอัยการศึกในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย

คำสำคัญ : การรับรู้ กฎอัยการศึก ความสัมพันธ์ ปัจจัยส่วนบุคคล ทัศนคติ ความสนใจ

Abstract

This research was a quantitative study purposed to explore the perception of the Thai Martial Law by the military officers. The objectives of the study were to establish the perception of the Thai martial law by the Military officers in the Infantry Battalion of the 9th Infantry Division,

* นักศึกษาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขานโยบายสาธารณะและการจัดการภาครัฐ คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

to study the relationship between personal factors and perception, to investigate the relationship between attitudes, interests and experiences of the military officers on one hand and the level of perception on the other. Data was collected from 330 officers who were randomly selected from a population of 1866 using a questionnaire and was analyzed and presented in frequencies, percentages, average, and standard deviation. Comparative analysis of perception by classified personal factors was done by a t- test (t-test) and ANOVA (One-Way ANOVA).

The results showed that perception of the Martial Law by officers was moderate. Older Military officers had a different perception of the martial law than the younger ones. There was no significant difference between the perception of the Married military officers and those with a higher education and rank. Officers with more experience in the force had a different perception from that of those with less experience at 0.05 level of significance. The attitude of the military officers toward the Martial Law was average. The interest of the military officers in the Martial Law was moderate and their experience of The Martial Law was low.

Keywords : Perception, Martial Law, Relationship, Personal Factor, Attitude, Interest

บทนำ

ด้วยในยุคปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วทั้งในด้านเศรษฐกิจ เทคโนโลยี สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ และสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเปลี่ยนแปลงทางด้านสังคม ซึ่งได้รับผลกระทบมาจากด้านต่างๆดังที่กล่าวมาในข้างต้น ทำให้ผู้คนในสังคมมีแนวคิดหรือพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัย ซึ่งต้องปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้เข้ากับสังคมในยุคโลกาภิวัตน์ และยุคข้อมูลข่าวสารที่สามารถเข้าถึงระดับบุคคล โดยข้อมูลนั้นๆอาจยังไม่ได้ผ่านการกลั่นกรองหรือพิจารณาถึงข้อเท็จจริง และอาจเป็นข้อมูลที่ไม่ถูกต้อง ดังนั้นจึงเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ผู้คนในสังคมเกิดความสับสน ขาดการรับรู้ข้อเท็จจริง ซึ่งผลที่ตามมาอาจนำไปสู่ความขัดแย้งทางความคิดและพฤติกรรมของสังคม โดยเฉพาะความขัดแย้งทางการเมืองซึ่งเป็นปัญหาที่มีผลกระทบในวงกว้าง และทำให้สถานการณ์ภายในประเทศขาดความมั่นคง

โดยสถานการณ์ความมั่นคงภายในประเทศไทยได้เปลี่ยนแปลงไปตามปัจจัยภายในและภายนอกประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งได้เกิดสถานการณ์ความมั่นคงที่อยู่นอกเหนือการคาดการณ์ ซึ่งเป็นปัจจัยแทรกซ้อนปัญหาเดิมที่มีอยู่ ทำให้เกิดผลกระทบในหลายๆด้าน จึงจำเป็นที่ผู้ที่มีอำนาจการปกครองจะต้องมีการนำบทบัญญัติกฎหมายในด้านความมั่นคงมาประกาศใช้ในพื้นที่ เพื่อควบคุมสถานการณ์และความสงบเรียบร้อยภายในประเทศ ซึ่งกฎหมายที่นำมาใช้บังคับเมื่อปรากฏเหตุการณ์ที่กระทบต่อความมั่นคงจนกลายเป็นภาวะสงครามหรือจลาจล คือ พระราชบัญญัติกฎอัยการศึก พ.ศ. 2457

สำหรับในการศึกษาวิจัยครั้งนี้จะศึกษาเกี่ยวกับการรับรู้พระราชบัญญัติกฎอัยการศึก พ.ศ.2457 ซึ่งเป็นกฎหมายซึ่งตราขึ้นและมีการบังคับใช้มาตั้งแต่ปี พ.ศ.2457 มีลักษณะแตกต่างจากกฎหมายอื่น คือ แม้จะผลบังคับเป็นกฎหมายเพราะได้ตราเป็นพระราชบัญญัติที่เรียกว่า พระราชบัญญัติกฎอัยการศึก

พุทธศักราช 2457 ซึ่งใช้บังคับมานานแล้วก็ตาม แต่การที่จะใช้อำนาจหรือมาตรการต่างๆ ตามที่พระราชบัญญัติได้กำหนดไว้ก็ต้องอยู่ในบังคับเงื่อนไขคือต้องให้ผู้มีอำนาจประกาศใช้พระราชบัญญัติกฎอัยการศึกก่อน โดยจะกำหนดเป็นเขตพื้นที่หรือจะทั่วราชอาณาจักรก็ได้แล้วแต่ดุลยพินิจของผู้มีอำนาจที่จะประกาศ

ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 หมวด 3 มาตรา 71 หน้าที่ของชนชาวไทย ระบุไว้ว่า บุคคลมีหน้าที่ป้องกันประเทศ รักษาผลประโยชน์ของชาติ และปฏิบัติตามกฎหมาย ดังนั้นประชาชนทุกคนจะต้องรับรู้กฎหมาย เพื่อที่จะได้ทราบถึงเขตของสิทธิ หน้าที่ของตน ตลอดจนข้อห้าม ข้อปฏิบัติต่างๆตามที่กฎหมายกำหนดไว้ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารซึ่งเป็นผู้บังคับใช้พระราชบัญญัติกฎอัยการศึกด้วยแล้ว จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีความรู้ความเข้าใจในตัวบทกฎหมายและรายละเอียดในการปฏิบัติงานอย่างลึกซึ้ง ต้องรู้และเข้าใจอย่างละเอียดมากกว่าประชาชนทั่วไป ประกอบกับสถานการณ์ในปัจจุบันที่เจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารซึ่งจะต้องลงพื้นที่ในการดูแลความสงบเรียบร้อยและปฏิบัติการในด้านต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นงานด้านการข่าว งานด้านยุทธการ หรืองานด้านกิจการพลเรือน ต้องไปปฏิบัติงานร่วมกับหน่วยงานอื่นๆทั้งภาครัฐและเอกชน รวมถึงประชาชน ไม่ว่าจะเป็นทางตรงหรือทางอ้อม ดังนั้นแล้วเจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารจำเป็นจะต้องปรับตัวเองให้มีความพร้อมอยู่ตลอดเวลา คือการเข้าใจบทบาทและหน้าที่ของตนเองโดยที่กฎหมายรับรองหรือกำหนดไว้ นอกจากนี้การเรียนรู้และเข้าใจในตัวบทกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารจึงมีความสำคัญยิ่งที่จะต้องศึกษาค้นคว้า เพื่อที่จะสามารถปฏิบัติหน้าที่และบังคับใช้กฎหมายได้อย่างถูกต้องเหมาะสม และสามารถสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับประชาชนในพื้นที่ รวมทั้งสามารถทำให้ภารกิจที่ได้รับมอบหมายตามสายการบังคับบัญชานั้นเป็นไปอย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพจนเกิดประสิทธิผล บรรลุวัตถุประสงค์ในภารกิจนั้นๆได้

ซึ่งจากการทบทวนงานวิจัยที่ผ่านมาพบว่าเป็นการศึกษาที่มุ่งเน้นในตัวประชาชนในพื้นที่ในการเข้าถึงข่าวสารทางการเมืองภายใต้กฎอัยการศึก โดยการศึกษาวิจัยดังกล่าวชี้ให้เห็นถึงข้อจำกัดในการดำเนินชีวิตและผลกระทบที่ได้รับภายหลังจากการประกาศกฎอัยการศึกในพื้นที่ ไม่ได้มุ่งเน้นในส่วนของการศึกษาพระราชบัญญัติกฎอัยการศึก ซึ่งจุดนี้อาจเป็นไปได้ว่าประชาชนยังขาดความรู้ความเข้าใจอย่างแท้จริงเกี่ยวกับกฎอัยการศึก ผู้วิจัยจึงเล็งเห็นว่าควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการรับรู้กฎอัยการศึก โดยเริ่มจากการศึกษาวิจัยจากผู้บังคับใช้กฎหมายดังกล่าวโดยตรง นั่นก็คือเจ้าหน้าที่ทหาร

ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาเกี่ยวกับการรับรู้พระราชบัญญัติกฎอัยการศึกของข้าราชการทหาร โดยใช้กรณีศึกษา กองพันทหารราบในกองพลทหารราบที่ 9 เนื่องด้วยกองพลทหารราบที่ 9 เป็นหน่วยงานทหารระดับกองพลซึ่งมีภารกิจในการปฏิบัติตามแผนการป้องกันประเทศ การรักษาความมั่นคงภายใน การรักษาความสงบเรียบร้อยภายใน และเข้าร่วมในการพัฒนาประเทศ ด้วยภารกิจดังกล่าวกองพลทหารราบที่ 9 จะจัดกำลังพลในกองพันทหารราบ ซึ่งถือว่าเป็นหน่วยกำลังรบหลักในการปฏิบัติการทางช้างต้น โดยใช้การหมุนเวียนสับเปลี่ยนหน่วยและกำลังพลที่ปฏิบัติหน้าที่ในหน่วยทุกๆปี รวมทั้งจัดกำลังพลตามอัตราเฉพาะกิจเข้าดูแลรักษาความสงบเรียบร้อยภายในพื้นที่กรุงเทพมหานคร

ทั้งนี้แม้ว่าหน่วยจะมีสายการบังคับบัญชาและกระบวนการถ่ายทอดคำสั่งจากผู้บังคับบัญชาลงมายังกำลังพลผู้ปฏิบัติหน้าที่ที่มีความชัดเจน แต่หากกำลังพลขาดการรับรู้ที่ลึกซึ้งในเรื่องดังกล่าว ย่อมทำ

ให้การปฏิบัติภารกิจอาจเกิดข้อผิดพลาด และส่งผลเสียต่อหน่วยอย่างร้ายแรง อีกทั้งจะเป็นการสร้างเงื่อนไขกับหน่วยงานภายนอกหรือประชาชนในพื้นที่ได้ ทั้งนี้เพื่อเป็นการป้องกันผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นในเรื่องดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาเกี่ยวกับการรับรู้พระราชบัญญัติกฎอัยการศึกของข้าราชการทหารสังกัดกองพันทหารราบในกองพลทหารราบที่ 9 เพื่อที่จะสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการเพิ่มประสิทธิภาพการรับรู้พระราชบัญญัติกฎอัยการศึกของข้าราชการทหารสังกัดกองพันทหารราบในกองพลทหารราบที่ 9 อันจะเป็นการเอื้ออำนวยต่อการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพ และป้องกันการเกิดผลกระทบจากเรื่องดังกล่าวต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการรับรู้พระราชบัญญัติกฎอัยการศึกของข้าราชการทหารสังกัดกองพันทหารราบในกองพลทหารราบที่ 9
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับระดับการรับรู้พระราชบัญญัติกฎอัยการศึกของข้าราชการทหารสังกัดกองพันทหารราบในกองพลทหารราบที่ 9
3. เพื่อศึกษาทัศนคติ ความสนใจ และประสบการณ์ของข้าราชการทหารสังกัดกองพันทหารราบในกองพลทหารราบที่ 9 ที่มีต่อพระราชบัญญัติกฎอัยการศึก

วิธีการดำเนินงาน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การศึกษานี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) โดยขนาดกลุ่มตัวอย่างกำหนดจากจำนวนข้าราชการทหารชั้นประทวนและชั้นสัญญาบัตร ที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในสังกัดกองพันทหารราบของกองพลทหารราบที่ 9 จำนวน 1,866 นาย โดยกำหนดขนาดตัวอย่างจากการใช้สูตร Taro Yamane ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ได้กลุ่มตัวอย่างไว้ที่จำนวน 330 นาย โดยเมื่อเปรียบเทียบกับอัตราส่วนระหว่างข้าราชการทหารชั้นประทวนและชั้นสัญญาบัตร จะกำหนดกลุ่มตัวอย่างเป็นข้าราชการทหารชั้นประทวนจำนวน 296 นาย และข้าราชการทหารชั้นสัญญาบัตรจำนวน 34 นาย ใช้วิธีการสุ่มแบบง่าย (Simple random sampling) จากจำนวนกลุ่มตัวอย่างของข้าราชการทหารเมื่อเทียบตามสัดส่วน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม โดยแบ่งออกเป็น 5 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check-list) ประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับอายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา สังกัด ระดับชั้นยศ อายุรับราชการ

ส่วนที่ 2 ข้อมูลการประเมินการรับรู้ต่อพระราชบัญญัติกฎอัยการศึก แบ่งออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ ด้านความเป็นมาและความหมายของกฎอัยการศึก ด้านวัตถุประสงค์ของการประกาศกฎอัยการศึก ด้านกระบวนการประกาศกฎอัยการศึก และด้านอำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่

ส่วนที่ 3 ทัศนคติและความสนใจต่อพระราชบัญญัติกฎอัยการศึก

ส่วนที่ 4 การได้รับข้อมูลข่าวสาร การเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร

ส่วนที่ 5 ปัญหาและข้อเสนอแนะแนวทางการเพิ่มประสิทธิผลในการรับรู้ต่อพระราชบัญญัติกฏอัยการศึก พ.ศ.2457

วิธีการประมวลผลข้อมูล

หลังจากได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาครบทั้ง 330 ชุดแล้ว ผู้วิจัยได้ตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้องของแบบสอบถาม จากนั้นนำแบบสอบถามที่ได้ไปวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ SPSS Program for windows โดยสถิติที่ใช้ในการวิจัยมีดังนี้

1. สถิติพรรณนา (Descriptive statistic)

1.1 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของข้าราชการทหารด้วยสถิติร้อยละ และค่าเฉลี่ย

1.2 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการรับรู้พระราชบัญญัติกฏอัยการศึกของข้าราชการทหารด้วยค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยจำแนกเป็นรายด้านและโดยรวม

1.3 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับทัศนคติ ความสนใจ และประสบการณ์ของข้าราชการทหาร ที่มีต่อพระราชบัญญัติกฏอัยการศึก ด้วยสถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. สถิติวิเคราะห์ (Analysis statistic)

2.1 วิเคราะห์เปรียบเทียบการรับรู้พระราชบัญญัติกฏอัยการศึกของข้าราชการทหาร โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ด้วยการวิเคราะห์โดยการทดสอบค่าที (t-test) และการทดสอบความแปรปรวนทางเดียว (One-Way Analysis of Variance: One-Way ANOVA)

2.2 กำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ผลการวิจัย

1. ปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา สังกัดระดับชั้นยศ และอายุรับราชการ สรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงปัจจัยส่วนบุคคล

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน (นาย)	ร้อยละ
อายุ 20-30 ปี	151	45.8
สถานภาพ โสด	176	53.3
การศึกษา ม.ปลาย/ปวช.	187	58.1
ชั้นยศ ชั้นประทวน	296	89.7
อายุรับราชการ 1-10 ปี	192	58.2

จากตารางที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ส่วนใหญ่อายุระหว่าง 20-30 ปี มีสถานภาพโสด มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. มีระดับชั้นยศชั้นประทวน และมีอายุรับราชการระหว่าง 1-10 ปี

2. ระดับการรับรู้พระราชบัญญัติกฎอัยการศึกของข้าราชการทหาร ผลการวิจัยสามารถสรุปแยกออกเป็นรายด้านได้ดังนี้

ตารางที่ 2 แสดงระดับการรับรู้พระราชบัญญัติกฎอัยการศึก

ปัจจัยส่วนบุคคล	t-test	f-test	P-value	ผลการวิจัย	
				แตกต่าง	ไม่แตกต่าง
อายุ	-	12.76	0.04	/	
สถานภาพ	-2.46	-	0.20		/
การศึกษา	-	1.54	0.26		/
ชั้นยศ	-2.34	-	0.08		/
อายุรับราชการ	-	8.32	0.04	/	

จากตารางที่ 2 การรับรู้พระราชบัญญัติกฎอัยการศึกของข้าราชการทหารสังกัดกองพันทหารราบในกองพลทหารราบที่ 9 ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง

3. การเปรียบเทียบการรับรู้พระราชบัญญัติกฎอัยการศึกของข้าราชการทหารสังกัดกองพันทหารราบในกองพลทหารราบที่ 9 จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

ตารางที่ 3 แสดงผลการเปรียบเทียบจำแนกปัจจัยส่วนบุคคล

ด้านระดับการรับรู้	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ระดับ
ความหมายของกฎอัยการศึก	2.46	0.69	น้อย
วัตถุประสงค์ของการประกาศกฎอัยการศึก	3.60	0.82	มาก
กระบวนการประกาศกฎอัยการศึก	2.85	0.79	ปานกลาง
อำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่	3.38	0.89	ปานกลาง
รวม	3.07	0.80	ปานกลาง

จากตารางที่ 3 ผลการวิจัยพบว่า ข้าราชการทหารสังกัดกองพันทหารราบในกองพลทหารราบที่ 9 ที่มีอายุ และอายุรับราชการที่แตกต่างกัน มีการรับรู้พระราชบัญญัติกฎอัยการศึกในภาพรวมแตกต่างกัน และข้าราชการทหารที่มีสถานภาพสมรส ระดับการศึกษา และระดับชั้นยศแตกต่างกัน มีการรับรู้พระราชบัญญัติกฎอัยการศึกในภาพรวมไม่แตกต่างกัน

4. ระดับทัศนคติของข้าราชการทหารสังกัดกองพันทหารราบในกองพลทหารราบที่ 9 ต่อพระราชบัญญัติกฏอัยการศึกในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยความสนใจของข้าราชการทหารสังกัดกองพันทหารราบในกองพลทหารราบที่ 9 ต่อพระราชบัญญัติกฏอัยการศึกในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และประสบการณ์ของข้าราชการทหารสังกัดกองพันทหารราบในกองพลทหารราบที่ 9 ต่อพระราชบัญญัติกฏอัยการศึกในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย

สรุปผลการวิจัย

1. สรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อศึกษาวิจัยการรับรู้พระราชบัญญัติกฏอัยการศึกของข้าราชการทหารสังกัดกองพันทหารราบในกองพลทหารราบที่ 9 ผลการวิจัยสามารถสรุปได้ว่า การรับรู้พระราชบัญญัติกฏอัยการศึกของข้าราชการทหารในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เป็นไปได้ว่าข้าราชการทหารสังกัดกองพันทหารราบในกองพลทหารราบที่ 9 ซึ่งส่วนใหญ่โดยเฉพาะข้าราชการทหารชั้นประทวนขาดความรู้ความเข้าใจที่แท้จริงในการปฏิบัติ เนื่องจากกองพันทหารราบนั้นเป็นหน่วยในระดับปฏิบัติ ต้องประจำอยู่ในพื้นที่รับผิดชอบและต้องบังคับใช้กฎหมายและเข้าไปแก้ไขปัญหาในพื้นที่รับผิดชอบโดยตรง อีกทั้งยังขาดการเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ให้ความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติกฏอัยการศึก รวมทั้งการจัดการประชุม เสวนาเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว ทำให้กำลังพลขาดความตื่นตัวและความสนใจในเรื่องกฏอัยการศึก

2. สรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับระดับการรับรู้พระราชบัญญัติกฏอัยการศึกของข้าราชการทหารสังกัดกองพันทหารราบในกองพลทหารราบที่ 9

2.1 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับระดับการรับรู้พระราชบัญญัติกฏอัยการศึกจำแนกตามอายุ ผลการวิจัยพบว่า ข้าราชการทหารสังกัดกองพันทหารราบในกองพลทหารราบที่ 9 ที่มีอายุแตกต่างกัน มีการรับรู้พระราชบัญญัติกฏอัยการศึกในภาพรวมแตกต่างกัน หากพิจารณาแยกเป็นรายด้านพบว่ามีความเฉลี่ยในการรับรู้กฏอัยการศึกที่แตกต่างกันในด้านความเป็นมาและความหมายของกฏอัยการศึก วัตถุประสงค์ของการประกาศกฏอัยการศึก และกระบวนการประกาศกฏอัยการศึก โดยข้าราชการทหารที่มีอายุ 51 ปีขึ้นไป มีการรับรู้พระราชบัญญัติกฏอัยการศึกในภาพรวมสูงที่สุด รองลงมาคือ ข้าราชการทหาร ที่มีอายุระหว่าง 41-50 ปี ข้าราชการทหารที่มีอายุระหว่าง 31-40 ปี และข้าราชการทหารที่มีอายุระหว่าง 20-30 ปี ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าข้าราชการทหารที่มีอายุมากกว่าจะได้รับการสั่งสมความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับกฏอัยการศึกมากกว่าในกลุ่มอายุอื่น

2.2 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับการรับรู้พระราชบัญญัติกฏอัยการศึกจำแนกตามสถานภาพสมรส ผลการวิจัยพบว่า ข้าราชการทหารสังกัดกองพันทหารราบในกองพลทหารราบที่ 9 ที่มีสถานภาพสมรสแตกต่างกัน มีการรับรู้พระราชบัญญัติกฏอัยการศึกในภาพรวมไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การรับรู้เป็นเพียงการแสดงออกถึงถึงความรู้ความเข้าใจตามความรู้สึกที่เกิดขึ้นในจิตใจของตนเอง รวมทั้งยังเกิดขึ้นได้จากการสื่อสารและพูดคุยกันทั่วไป ไม่ได้จำกัดถึงสถานภาพสมรสจึงสามารถเกิดการรับรู้ได้ไม่แตกต่างกัน

2.3 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับการรับรู้พระราชบัญญัติกฏอัยการศึกษ
จำแนกตามระดับการศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ข้าราชการทหารสังกัดกองพันทหารราบในกองพลทหาร
ราบที่ 9 ที่มีระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน มีการรับรู้พระราชบัญญัติกฏอัยการศึกษาในภาพรวมไม่แตกต่าง
กัน หากพิจารณาแยกเป็นรายด้านพบว่ามีความคล้ายในการรับรู้กฏอัยการศึกษาที่ใกล้เคียงกันทั้งนี้
อาจเป็นเพราะว่าผู้ที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าแม้จะเป็นผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจและการรับรู้ได้ดีกว่าผู้ที่มีระดับ
การศึกษาที่ต่ำกว่า แต่ในเรื่องพระราชบัญญัติกฏอัยการศึกษนั้นเป็นความรู้เฉพาะ ไม่ได้มีการเรียนการ
สอนในสถาบันการศึกษาทั่วไป จึงเป็นไปได้ว่าผู้ที่มีการรับรู้ในเรื่องพระราชบัญญัติกฏอัยการศึก มักเป็นผู้
ที่มีความสนใจหรือมีสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับเรื่องดังกล่าวโดยเฉพาะ

2.4 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับระดับการรับรู้พระราชบัญญัติกฏอัยการศึก
จำแนกตามระดับชั้นยศ ผลการวิจัยพบว่า ข้าราชการทหารสังกัดกองพันทหารราบในกองพลทหารราบที่
9 ที่มีระดับชั้นยศที่แตกต่างกัน มีการรับรู้พระราชบัญญัติกฏอัยการศึกษาในภาพรวมไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้
อาจเป็นเพราะว่าข้าราชการทหารที่มีชั้นยศระดับสัญญาบัตรเป็นผู้นำคำสั่งหรือนโยบายของ
ผู้บังคับบัญชาในระดับที่สูงกว่ามาปฏิบัติหรือนำไปส่งการกับผู้ใต้บังคับบัญชาในหน่วยหรือหน่วยที่อยู่
ระดับล่างลงไป จึงสามารถรับทราบและรับรู้นโยบาย คำสั่ง และข้อมูลในเอกสารได้มากกว่าข้าราชการ
ทหารที่มีชั้นยศในระดับประทวน แต่ทั้งนี้ข้าราชการทหารที่มีชั้นยศระดับสัญญาบัตรจะแบ่งออกเป็นสอง
กลุ่มใหญ่ๆคือ ข้าราชการทหารที่มีชั้นยศระดับสัญญาบัตรที่จบการศึกษามาจากสถาบันที่ผลิตนายทหาร
สัญญาบัตรโดยเฉพาะ ซึ่งจะมีอายุและอายุรับราชการน้อย กับข้าราชการทหารที่มีชั้นยศระดับสัญญา
บัตรที่สอบเลื่อนฐานะมาจากข้าราชการทหารที่มีชั้นยศในระดับประทวน ซึ่งจะมีอายุและอายุรับราชการที่
มากกว่าในกลุ่มแรก จากปัจจัยดังกล่าวอาจส่งผลต่อการรับรู้พระราชบัญญัติกฏอัยการศึก

2.5 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับระดับการรับรู้พระราชบัญญัติกฏอัยการศึก
จำแนกตามอายุรับราชการ ผลการวิจัยพบว่า ข้าราชการทหารสังกัดกองพันทหารราบในกองพลทหาร
ราบที่ 9 ที่มีอายุรับราชการแตกต่างกัน มีการรับรู้พระราชบัญญัติกฏอัยการศึกษาในภาพรวมแตกต่างกัน
หากพิจารณาแยกเป็นรายด้านพบว่ามีความแตกต่างในความเป็นมาและความหมายของกฏอัยการศึก
ด้านวัตถุประสงค์ของการประกาศกฏอัยการศึก และด้านอำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ พบว่า ข้าราชการ
ทหารที่มีอายุรับราชการ 31 ปีขึ้นไป มีการรับรู้พระราชบัญญัติกฏอัยการศึกษาในภาพรวมสูงที่สุด
รองลงมาคือ ข้าราชการทหารที่มีอายุรับราชการระหว่าง 21-30 ปี ข้าราชการทหารที่มีอายุระหว่าง
11-20 ปี และข้าราชการทหารที่มีอายุรับราชการระหว่าง 1-10 ปี ตามลำดับ ทั้งนี้เป็นเพราะว่า
ข้าราชการทหารที่มีอายุรับราชการมากกว่าจะได้รับการสั่งสมความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับกฏอัยการ
ศึกมากกว่าในกลุ่มอื่นๆ

3. สรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 ทศนคติ ความสนใจ ของข้าราชการทหารสังกัดกอง
พันทหารราบในกองพลทหารราบที่ 9 ที่มีต่อพระราชบัญญัติกฏอัยการศึก

3.1 ทศนคติของข้าราชการทหารที่มีต่อพระราชบัญญัติกฏอัยการศึก ผลการวิจัยพบว่า
ทศนคติของข้าราชการทหารสังกัดกองพันทหารราบในกองพลทหารราบที่ 9 ต่อพระราชบัญญัติกฏอัยการ
ศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งเป็นไปได้ว่า กฏอัยการศึกแม้ว่าจะเป็นกฎหมายที่ให้อำนาจกับ

เจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารอย่างเต็มที่ แต่หากมองถึงรายละเอียดในตัวกฎหมายที่แท้จริงแล้วจะเห็นได้ว่ามีหลายมาตราของพระราชบัญญัติที่เป็นไปในทางรื้อถอนสิทธิของบุคคลที่มีอยู่ตามรัฐธรรมนูญ ซึ่งเป็นเรื่องที่มีความละเอียดอ่อนในประเทศที่ปกครองด้วยระบอบประชาธิปไตย ประกอบกับการให้สิทธิเสรีภาพในการแสดงออกของประชาชนในทางการเมืองมากขึ้น ซึ่งย่อมมีประชาชนที่มีทัศนคติทั้งเห็นด้วยและไม่เห็นด้วยต่อการประกาศกฎอัยการศึก รวมทั้งการเสนอความคิดเห็นผ่านทางโซเชียลเน็ตเวิร์คที่ง่ายต่อการเข้าถึงของประชาชน และยากต่อการควบคุมของเจ้าหน้าที่ได้ทั้งหมด เหล่านี้ทำให้ข้าราชการทหารส่วนใหญ่มองว่าแม้การประกาศกฎอัยการศึกจะเห็นผลโดยรวมเป็นรูปธรรม แต่ยังมีประชาชนบางส่วนยังมีความคิดเห็นที่แตกต่าง และขาดความเข้าใจในรายละเอียดของกฎหมาย ทำให้การแสดงออกหรือการกระทำในบางครั้งขัดกับกฎหมาย ส่งผลกระทบถึงสังคมโดยรวม จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่เจ้าหน้าที่ทุกฝ่าย และทุกภาคส่วน รวมทั้งประชาชนทุกคนต้องสร้างความเข้าใจ และร่วมมือในการแก้ไขปัญหา ซึ่งจะทำให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม และมีประสิทธิผลอย่างยั่งยืน

3.2 ความสนใจของข้าราชการทหารที่มีต่อพระราชบัญญัติกฎอัยการศึก ผลการวิจัยพบว่า ความสนใจของข้าราชการทหารสังกัดกองพันทหารราบในกองพลทหารราบที่ 9 ต่อพระราชบัญญัติกฎอัยการศึกในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งเป็นไปได้ว่าข้าราชการทหารในหน่วยงานที่ผู้วิจัยได้ทำการศึกษา แทบไม่มีการพูดคุยหรือการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างกัน จึงทำให้ความสนใจในพระราชบัญญัติกฎอัยการศึกมีน้อย นอกจากนี้มีข้าราชการบางส่วนที่ไม่มีหน้าที่ในการปฏิบัติโดยตรงหรืออยู่ในส่วนของการทำงานด้านเอกสารอาจมีการรับรู้น้อยและขาดความสนใจในเรื่องดังกล่าว ซึ่งผู้วิจัยมีความเห็นว่า หน่วยงานควรจะชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการเปลี่ยนแปลงในด้านต่างๆ อย่างชัดเจน เช่น การจัดการประชุมหรือสัมมนาและเปิดโอกาสให้ข้าราชการทหารมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นเพื่อเป็นการกระตุ้นให้ข้าราชการทหารมีความสนใจต่อพระราชบัญญัติกฎอัยการศึก ซึ่งการที่บุคคลได้แสดงความรู้สึกต่อเรื่องใด ก็จะทำให้มีความสนใจมากขึ้นเท่านั้น

3.3 ประสพการณ์ของข้าราชการทหารที่มีต่อพระราชบัญญัติกฎอัยการศึก ผลการวิจัยพบว่า ประสพการณ์ของข้าราชการทหารสังกัดกองพันทหารราบในกองพลทหารราบที่ 9 ต่อพระราชบัญญัติกฎอัยการศึกในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ซึ่งเป็นไปได้ว่าการที่หน่วยงานขาดการประชาสัมพันธ์และชี้แจงในเรื่องพระราชบัญญัติกฎอัยการศึกให้กับข้าราชการทหารอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งการประชาสัมพันธ์ยังไม่มีความชัดเจน ข้าราชการทหารบางนายยังไม่เคยได้รับทราบข้อมูลเกี่ยวกับพระราชบัญญัติกฎอัยการศึก หรือได้รับรู้ข้อมูลอย่างไม่เที่ยมกัน โดยข้าราชการทหารชั้นสัญญาบัตร ซึ่งปฏิบัติงานในรูปแบบของการบริหารจะได้รับข้อมูลมากกว่าข้าราชการทหารชั้นประทวนซึ่งเป็นฝ่ายปฏิบัติ รวมทั้งการได้รับเอกสาร ข้อมูล การเข้าร่วมกิจกรรม การอบรม สัมมนา การเข้าร่วมเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับพระราชบัญญัติกฎอัยการศึกก็ยังมีความถี่อยู่ในระดับที่น้อยมาก แต่เนื่องมาจากข้าราชการ

ทหารส่วนใหญ่ในหน่วยงานที่ผู้วิจัยทำการศึกษาไม่ได้ให้ความสนใจในพระราชบัญญัติกฎอัยการศึก เพราะว่าการประชาสัมพันธ์ ประกอบกับขาดการกระตุ้นให้เกิดความสนใจและการตระหนักถึงความสำคัญในพระราชบัญญัติกฎอัยการศึก ดังนั้นหากหน่วยงานได้มีการประชาสัมพันธ์หรือให้ความรู้ อย่างชัดเจนมากขึ้น ก็จะทำให้ข้าราชการทหารซึ่งเป็นผู้รับรู้มีความสนใจเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวมากขึ้น ซึ่งหน่วยงานอาจจะทำการประชาสัมพันธ์ในรูปของสื่อ หรือข่าวสารให้มีความชัดเจน รวมทั้งผู้บังคับบัญชาใน หน่วยงานต้องให้ความสำคัญกับการเผยแพร่ข้อมูลให้กับผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างจริงจัง ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะมีผล ต่อการสร้างการรับรู้ให้กับข้าราชการทหารมากขึ้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. จากผลการวิจัยจะเห็นได้ว่าระดับการศึกษาเป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งเสริมให้เกิดการรับรู้ ซึ่งหากพิจารณาถึงระดับการศึกษาของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งส่วนมากเป็นข้าราชการทหารชั้นยศประทวนโดยมี การศึกษาก่อนบรรจุเข้ารับราชการในระดับมัธยมศึกษา ดังนั้นหน่วยงานควรมีการส่งเสริมให้กำลังพลมี การศึกษาเพิ่มเติม ทั้งในด้านการศึกษาทางด้านวิชาการทหารและวิชาการด้านอื่นๆทั้งในและต่างประเทศ โดยให้มีการสมัครเพื่อคัดเลือกในการเข้ารับทุนการศึกษาจากกองทัพบก เพื่อเพิ่มเติมความรู้ ความสามารถให้กับกำลังพล รวมทั้งให้กำลังพลมีความกระตือรือร้นและมีทัศนคติที่ดี รวมทั้งเกิดความ สนใจที่จะรับข้อมูลต่างๆเพิ่มเติมมากยิ่งขึ้น
2. จากผลการวิจัยจะเห็นได้ว่าระดับชั้นยศเป็นปัจจัยหนึ่งที่จะเปิดโอกาสให้กำลังพลได้รับรู้ เกี่ยวกับนโยบาย ภารกิจ และการปฏิบัติในภาพที่กว้างขึ้น รวมทั้งในเรื่องการรับรู้พระราชบัญญัติกฎ อัยการศึกด้วย ดังนั้นหน่วยงานจึงควรมีการส่งเสริมให้กำลังพลนายทหารชั้นประทวนที่มีคุณสมบัติ ครบถ้วนเข้ารับการสอนเลื่อนฐานะจากนายทหารชั้นประทวนเป็นนายทหารชั้นสัญญาบัตร เพื่อส่งเสริมให้ กำลังพลได้เกิดการพัฒนาตนเองและเจริญก้าวหน้าในหน้าที่

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

1. จากผลการวิจัยจะเห็นได้ว่าปัจจัยหนึ่งที่ทำให้กำลังพลมีการรับรู้พระราชบัญญัติกฎอัยการศึก อยู่ในระดับที่ไม่ดีมากนัก คือ การขาดการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่างๆ ส่งผลให้กำลังพลขาดความสนใจ และมีการตระหนักถึงความสำคัญในเรื่องดังกล่าวไม่มากเท่าที่ควร ดังนั้นจึงควรมีการรณรงค์โดย ผู้บังคับบัญชาในการใช้สื่อประชาสัมพันธ์ในเรื่องของพระราชบัญญัติกฎอัยการศึก เพราะการใช้สื่อ ประชาสัมพันธ์มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการรับรู้ อาจทำได้โดยการจัดทำสื่อที่เหมาะสมในการเผยแพร่กฎ อัยการศึก ได้แก่ การจัดส่งเอกสารข้อมูลเกี่ยวกับกฎอัยการศึก ให้กับทุกแผนกในหน่วยงาน มีความ ต่อเนื่องรวมทั้งชี้ให้เห็นถึงประโยชน์และความสำคัญของพระราชบัญญัติกฎอัยการศึกนี้

2. จากผลการวิจัยจะเห็นได้ว่าแม้หน่วยจะมีการชี้แจงให้กำลังพลทราบถึงเจตนารมณ์ของผู้บังคับบัญชา วัตถุประสงค์และการปฏิบัติก่อนออกภารกิจ แต่เนื่องจากเป็นลักษณะของการเน้นย้ำในภาพรวมของเรื่องนั้นๆ ทำให้ขาดการลงลึกในรายละเอียด โดยเฉพาะในเรื่องพระราชบัญญัติกฎอัยการศึกซึ่งเป็นกฎหมายที่เจ้าหน้าที่ทหารต้องนำไปใช้โดยตรง ประกอบกับมีรายละเอียดที่มาก ดังนั้นจึงควรมีการจัดให้มีการอบรม สัมมนา และฝึกทบทวนก่อนออกปฏิบัติภารกิจราชการสนามชายแดน เพื่อให้กำลังพลได้รับรู้และมีความเข้าใจในภารกิจ อีกทั้งเป็นการเพิ่มขีดความสามารถของตัวบุคคลและหน่วยงาน

ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ

1. ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับระดับการรับรู้ของข้าราชการทหารต่อพระราชบัญญัติกฎอัยการศึกในหน่วยทหารอื่นๆทั่วประเทศ โดยมีการพัฒนาแบบสอบถามให้มีความเป็นมาตรฐานเดียวกัน เพื่อนำข้อมูลดังกล่าวมาเปรียบเทียบ และใช้ในการพัฒนาระบบงานของทหารได้

2. ควรมีการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อให้ข้าราชการทหารได้มีโอกาสในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับพระราชบัญญัติกฎอัยการศึกในด้านต่างๆว่าควรเพิ่มรายละเอียดในการศึกษาวิจัย ด้านใดบ้าง เพื่อพัฒนาสิ่งที่ยังมีความบกพร่องอยู่ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

3. ควรมีการศึกษาถึงการรับรู้พระราชบัญญัติกฎอัยการศึกของหน่วยงานที่มีใช้หน่วยงานทางทหารหรือประชาชน โดยมีการใช้แบบสอบถามเดียวกัน เพื่อข้อมูลดังกล่าวมาเปรียบเทียบ และหาแนวทางการเพิ่มประสิทธิผลในการรับรู้ต่อไป

บรรณานุกรม

- กมลรัตน์ หล้าสุวรรณ. (2533). จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- กรรณิการ์ สุวรรณโคต. (2528). บทบาทพยาบาลด้านการปรับสภาพการรับรู้ต่อภาวะเครียด. (เอกสารการสอนวิชามโนคติและกระบวนการพยาบาล หน่วยที่ 1-7). กรุงเทพฯ : นำกัง การพิมพ์.
- กันยา สุวรรณแสง. (2530). จิตวิทยาทั่วไป. กรุงเทพฯ : บำรุงศาสตร์.
- จำเนียร ช่างโชติ. (2526). จิตวิทยาการรับรู้และเรียนรู้. กรุงเทพฯ : รุ่งศิลป์การพิมพ์.
- ชัยวัฒน์ อัดพัฒน์. (2542). ญาณวิทยา : ทฤษฎีความรู้. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัย รามคำแหง.
- ณัฐนันท์ สุวรรณวงค์. (2557, พฤษภาคม – มิถุนายน). ปัญหาและอุปสรรคต่อการเข้าถึงข่าวสาร ทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลนครอุดรธานีภายใต้กฎอัยการศึก หลังวันที่ 22 พฤษภาคม 2557. ว.มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, 34(3), 221-231.
- เทพพนม เมืองแมนและสวีน สุวรรณ. (2529). พฤติกรรมองค์กรการ. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- ธีร์ ไชยสมบัติ. (2553). การรับรู้ของประชาชนเขตดุสิต กรุงเทพมหานครต่อการดำเนินงานด้านความ รับผิดชอบขององค์กรต่อสังคม กรณีศึกษาสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์. ชลบุรี : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- นวลศิริ เปาโรหิตย์. (2532). จิตวิทยาทั่วไป. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- นิตยา สุภาภรณ์. (2552). การรับรู้ของประชาชนต่อความอยู่ดีมีสุขในชุมชนบางไผ่. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยราชพฤกษ์.
- ปรมะ สตะเวทิน และคนอื่น. (2546). หลักและทฤษฎีการสื่อสาร (Principles and theories of Communication). นนทบุรี : สาขาวิชานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ประกิจ ยงยุทธ์. (2547). การรับรู้ของกำลังพลต่อการปรับโครงสร้างของกองพลรบพิเศษที่ 1 วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัย เกษมบัณฑิต.
- พัชนี เขยจรรยา. (2543). ทฤษฎีแม่แบบทางนิเทศศาสตร์. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่ง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พิทยา บวรวัฒนา. (2546). ทฤษฎีองค์การสาธารณะ. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มนิต ศิริรัตนากุล. (2547). การรับรู้เรื่องการปฏิรูประบบราชการศึกษากรณี กองพันทหารช่างที่ 2 รักษาพระองค์. ชลบุรี : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วรุณรัตน์ ชันดิธีระโฆษิต. (2552). การรับรู้ของข้าราชการตำรวจต่อร่างพระราชบัญญัติตำรวจ แห่งชาติ. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.

วัชรีย์ ทรัพย์มี. (2545). ความหมายของความสนใจ. กรุงเทพฯ : เจริญพรการพิมพ์.

วิชุดา ดึงต้อย. (2551). การเข้าถึงข่าวสารการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่

ภายใต้กฎอัยการศึก. วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ศิริรัตน์ ชุณหคล้าย. (2546). ระเบียบวิธีวิจัยทางรัฐประศาสนศาสตร์. นนทบุรี : ออฟเซ็ท แพรส.

สมบัติ ธำรงธัญวงศ์. (2546). นโยบายสาธารณะ แนวความคิด การวิเคราะห์และกระบวนการ.

กรุงเทพฯ : เสมาธรรม.

สมัย จิตหมวด. (2521). จิตวิทยาทั่วไป. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2550). กฎอัยการศึก. กรุงเทพฯ : ผู้แต่ง.

สิทธิโชค วรานุสันติกุล. (2524). จิตวิทยาสังคม. กรุงเทพฯ : กรุงเทพมหานครการพิมพ์.

สุเมธ ชาติยะกุล. (2554). การรับรู้ข้อมูลข่าวสารของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วน

ตำบลท่าหลวงอำเภอเมืองพิจิตร จังหวัดพิจิตร. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยนเรศวร.

Arnold, H.J. & Fredman, D.C. (1986). *Organizational behavior*. New York : McGraw-Hill.

Garrison, K.C. & Magoon, R. (1972). *Educational psychology*. Ohio : Charles E. Morrill Publishing
Century-Crofts.